

Cartografierea serviciilor NEET din municipiul Bălți

Studiu tematic

BĂLȚI, 2022

CENTRUL DE INSTRUIRE ȘI DEZVOLTARE PERSONALĂ „ANIMA”

Autor: Nonna Mihalcean

Acest studiu a fost elaborat în cadrul inițiativei „NoTE în serviciile de tineret Bălți”, implementat de AO „Centrul de Instruire și Dezvoltare ANIMA din mun. Bălți” în cadrul proiectului “Societatea civilă contribuie la dezvoltarea economică incluzivă și durabilă în Republica Moldova”. Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Suedia. Proiectul este implementat de Fundația Est-Europeană în parteneriat cu Consiliul Național al Tineretului din Moldova, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare și Agenția pentru Dezvoltare Regională din Transnistria. Opiniile exprimate în acest document, aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar politica oficială sau poziția donatorului.

CUPRINS

Abrevieri	4
Preambul	5
Metodologia de cercetare	5
1. Tinerii NEET	6-8
2. Abordările NEET în legislația națională	8-10
3. Potențialul instituțional și economic al municipiului Bălți pentru tinerii NEET	10-11
4. Politicile și programele municipale de tineret	11-16
5. Datele despre tinerii NEET din municipiu	16
6. Serviciile de tineret din municipiul Bălți	17-18
7. Serviciile profesionale și de specialitate pentru tinerii NEET din municipiul Bălți	19-21
8. Serviciile sociale, juridice și de sănătate pentru tinerii NEET din Bălți	21-33
9. Perspectiva tinerilor în raport cu fenomenul NEET și predispunerea către acesta:.....	33-35
10. Recomandări	37-38
11. Anexe.....	39

ABREVIERI

ANOFM - Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

ATOFM Bălți– Agenția Teritorială de Ocupare a Forței de Muncă Bălți

BNS – Biroul Național de Statistică

PADTB – Planul de Acțiuni pe Domeniul de Tineret Bălți

DASPF – Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei

SAP – Serviciul Asistență Psihopedagogică

DÎTS – Direcția Învățământ, Tineret și Sport

CES – Cerințe Educaționale Speciale

ÎIPT – Instituție de Învățământ Profesional Tehnic

ÎPT – Învățământ Profesional Tehnic

CRAT – Centrul de Resurse pentru Adolescenți și Tineret

CMMT – Centrul Municipal de Minori și Tineret

NEET – tinerii în vârstă de 15–29 de ani, care nu fac parte din populația ocupată, nu studiază/învață în cadrul sistemului formal de educație și nu participă la niciun fel de cursuri sau alte instruirii în afara sistemului formal de educație

PREAMBUL

Studiul tematic „Cartografierea serviciilor NEET în municipiul Bălți” reprezintă o sinteză a politicilor publice municipale cu referire la serviciile prestate tinerilor din categoria NEET în 2021-2022. Lucrarea reflectă în mod obiectiv asupra angajamentelor autorităților publice și private municipale privind protecția tinerilor NEET. O asemenea analiză exhaustivă este realizată în premieră în municipiul Bălți. Cercetarea a fost posibilă de realizat, grație susținerii financiare a UE prin intermediul Fundației Est-Europene și partenerii de proiect, în cadrul proiectului „NO-TE în serviciile de tineret Bălți” realizat în cadrul proiectului Inițiativa de Incluziune a Tinerilor și Tinerelor NEET. Scopul primar al activității respective, a constituit realizarea unei cartografieri a serviciilor municipale ce sunt sau pot fi prestate tinerilor din categoria NEET în municipiul Bălți. Necesitatea unei asemenea cercetări este în a prezenta situația reală asupra nivelului de atenție acordat acestei categorii de tineri defavorizate de către autoritățile municipale. Studiul conține constatări, repere normative, analiză juridică a politicilor municipale și o relatare a serviciilor prestate categoriei discutate. La final, autorii propun un set de recomandări autorităților municipale pentru îmbunătățirea prestației în domeniul de monitorizare.

METODOLOGIA DE CERCETARE

Metodologia de monitorizare a cuprins (a) activitatea de birou, prin stabilirea obiectivelor de cercetare, planului de cercetare, colectarea, sistematizarea și analiza informațiilor din surse oficiale și publice; analiza documentelor de politici și programe municipale; sistematizarea și prelucrarea acestora; analiza legislației pertinente naționale și a altor acte conexe; (b) realizarea a 3 focus grupuri cu actorii publici, din sistemul educațional și al educației non-formale; prelucrarea, sistematizarea și analiza datelor de la focus grupuri; discuții oficiale și neoficiale cu actorii implicați, și (c) activitatea analitică, încadrată în elaborarea Studiului tematic, propriu-zis. Datele obținute au fost coordonate cu informațiile oficiale, precum și au fost verificate autenticitatea acestora. Unele informații au fost colectate și prezentate din prima sursă. Perioada de monitorizare include noiembrie 2021 – februarie 2022.

Activitatea analitică și de cercetare a fost realizată de experții contractați și echipa Centrului de Instruire și Dezvoltare ANIMA din Bălți¹, asociația obștească specializată în prestarea serviciilor alternative educaționale non-formale tinerilor din regiunea de Nord a țării. Prin intermediul Proiectului „NoTe în serviciile de tineret NEET din Bălți”, Asociația și-a propus să analizeze și cartografieze detailat instituțiile și serviciile care se prestează pentru tinerii NEET în municipiul Bălți, precum și potențialul de dezvoltare al acestora. La fel, inițiativa vizează analiza politicilor municipale de tineret în vederea elaborării unui set de recomandări pentru dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor NEET în Bălți. Studiul urmează a fi prezentat public și diseminat pe

¹ HG 1473/2016 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=98639&lang=ro

rețelele de socializare. Interpretarea datelor din acest Studiu, urmează a fi realizat cu acordul autorilor.

1. TINERII NEET

NEET este un termen care provine din limba engleză, acronim pentru ***Not in Education, Employment or Training*** și se referă la tinerii care nu sunt încadrați în câmpul muncii și nici nu urmează o formă de instruire sau pregătire profesională.

Conform legislației naționale², Grupul NEET îl reprezintă tinerii în vârstă de 15-29 ani, care nu fac parte din populația ocupată, nu studiază/învață în cadrul sistemului formal de educație și nu participă la nici-un fel de cursuri sau alte instruirii în afara sistemului formal de educație.

Tinerii din categoria NEET sunt un grup eterogen. Pentru unii tineri, apartenența la categoria NEET poate fi un simptom al unor dezavantaje multiple și înrădăcinate și poate indica o rupere de societate pe termen mai lung și, prin urmare, necesită intervenții mai îndelungate. Unii tineri sunt deosebit de vulnerabili, de exemplu cei care au părăsit timpuriu sistemul de învățământ și de formare profesională sau cei cu o educație sau formare inadecvată, care, de multe ori, beneficiază de protecție socială limitată, nu au acces la resurse financiare, lucrează în condiții de muncă precare sau pot face obiectul discriminării. Pentru alții, cum ar fi tinerii cu înaltă calificare sau cei care au deja o experiență profesională semnificativă și încă relevantă, este probabil ca apartenența la categoria NEET să fie temporară, deoarece aceștia se confruntă cu obstacole mici la intrarea pe piața forței de muncă și nu au vulnerabilități inerente³.

Acești tineri sunt tineri defavorizați nu doar financiar, dar și din punct de vedere educațional. Mulți tineri abandonează studiile, pentru că nu văd un sens de a avea o temelie educațională, sunt susținuți de părinți sau nu consideră necesar să își găsească un job și să își câștige proprii bani, sau pur și simplu au absolvit studiile și sunt în căutarea unui loc de muncă. Ei sunt expuși unui risc mai mare de excluziune socială, dat fiind faptul că nu își dezvoltă competențele prin studii și nici nu acumulează experiență activând în câmpul muncii. Tinerii NEET sunt susceptibili să devină beneficiari de asistență socială, emigranți sau dependenți de remitențe, și prin urmare aceștia nu contribuie nici la bunăstarea economică a țării. În categoria tinerilor NEET se regăsesc tinerii cu necesități speciale, tinerii din grupurile etnice minoritare (de ex: romi), tinerele mame care au abandonat școala sau tinerii care au persoane la întreținere sau în îngrijire, etc.

Problemele tinerilor trebuie privite din mai multe perspective: abandonul școlar, nivel scăzut de educație sau calificare, dificultatea de a găsi un loc de muncă și fenomenul discriminării pe criteriul de vârstă și lipsa experienței de muncă, ocuparea unui loc de muncă de calitate și durabil, șomaj, inclusiv șomaj de lungă durată. Contextul familial este, de asemenea, fundamental pentru determinarea cauzelor care au condus tânărul la statutul de NEET, pentru aceasta fiind nevoie de o

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122538&lang=ro

³ <https://statistica.gov.md/category.php?l=ro&idc=107&>

implicare activă a mai multor factori, chiar de la nivelul comunității locale (*asistent social, consilier școlar, mediator, asistent medical/medic etc.*). Adesea, tinerii NEET se confruntă cu vulnerabilități multiple (*sărăcie, dizabilitate plus lipsă de educație și competențe sau apartenență la o familie afectată de consumul de alcool, violență domestică, cu persoane aflate în îngrijire plus abandon școlar etc.*).

În prezent, tinerii sunt afectați de multe fenomene care influențează negativ dezvoltarea lor. Acești tineri sunt expuși la multe fobii, frustrări și lipsă de motivație. Din acest considerent, este foarte important ca tinerii să fie informați despre tendințele pe piața muncii, ce presupun diferite profesii și cum să-și aleagă una potrivită. La fel, este importantă colaborarea dintre societatea civilă și autorități, pentru crearea parteneriatelor locale și identificare nevoilor tinerilor NEET, a profilului psihologic al acestora, dar și crearea oportunităților de dezvoltare și angajare a lor în câmpul muncii.

În Republica Moldova, termenul NEET apare în 2015 în Strategia Națională privind Ocuparea Forței de Muncă⁴. Potrivit, Strategiei naționale, Moldova înregistrează o rată înaltă a tinerilor inactivi care nu urmează nici un program de educație, de formare și nici nu au un loc de muncă (NEETs), în 2015 nivelul acesteia fiind de 30,8%. Femeile tinere reprezintă cea mai mare parte din această categorie, ele invocând obligațiile de familie drept cauza majoră pentru care sunt deconectate de la piața muncii. Acestea din urmă constituie un potențial uman nevalorificat și eșuat în cazul în care nu vor beneficia de politici și măsuri de reintegrare în muncă.

Primele informații colectate despre tinerii NEET au fost în 2017 la inițiativa sectorului asociativ și au fost realizate de BNS. **Moldova înregistrează cea mai mare rată a tinerilor inactivi (66%), în timp ce media în Europa este de 28%.**

Rezultatele cercetării „Ancheta forței de muncă” din trimestrul III 2017, arată că ponderea tinerilor NEET a constituit 29,1% din numărul total de tineri cu vârsta de 15-29 ani, cu excepția persoanelor plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru⁵. În 2019, acest indicator a fost de cca 28%, iar la începutul anului 2021 atinge 26,2% din populația țării. Datele în scădere a procentului tinerilor NEET ne arată la o serie de factori socio-demografici, sociali și economici ce au avut impact negativ asupra tinerilor NEET, inclusiv unele progrese înregistrate de actorii publici și particulari referitoare la implementarea serviciilor utile și necesare acestora.

Potrivit datelor Programului de țară pentru muncă decentă 2021-24, aproape 30% din tinerii din Moldova nu muncesc și nu învață. Rata NEET crește pentru tinerii cu vârste mai mari, femei și locuitori din mediul rural⁶.

Excluziunea educațională și ocupațională a tinerilor este determinată de un șir de probleme și riscuri, precum și de unele consecințe negative pe termen lung: reproducere culturală a sărăciei, comportament deviant, probleme de sănătate, infantilism social etc.

⁴ https://anofm.md/sites/default/files/inline-files/20211112_MoldovaDCWP_ONLINE_RO%20%281%29.pdf

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=ro&catId=1079>

⁶ HG 1473/2016 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=98639&lang=ro

Caracterul actual al problemei este determinat și de faptul că această stare de izolare de domeniul educației și de sfera de ocupare poate depăși perioada de tinerețe și poate fi transferată pentru vârsta mijlocie și chiar vârstele mai mari. Astfel, fiind definită inițial ca tineri NEET, această categorie de populație poate persista în continuare ca un subgrup marginalizat în totalul populației în vârstă aptă de muncă, iar ulterior și în cadrul populației vârstnice social-vulnerabile.

Potrivit Programului al UE „Garanției pentru Tineret”, aprobată de Consiliul Uniunii Europene din 30 octombrie 2020, pentru a construi o punte de legătură cu tinerii din categoria NEET sunt necesare eforturi puternice și persistente din partea autorităților naționale, precum și o cooperare intersectorială. Parlamentul European invită statele membre să elaboreze strategii de comunicare corespunzătoare și adaptate pentru a se adresa tuturor tinerilor din categoria NEET și să adopte o abordare integrată în vederea oferirii de asistență și servicii mai individualizate pentru sprijinirea tinerilor care se confruntă cu multiple obstacole. Parlamentul European subliniază necesitatea de a îmbunătăți calitatea ofertelor în cadrul Garanției pentru tineret și al inițiativei privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și solicită o viitoare discuție cu privire la categoria de vârstă eligibilă⁷.

2. ABORDĂRILE NEET ÎN LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ

Termenul „NEET” apare în conceptul Strategiei Naționale privind Ocuparea Forței de muncă pentru anii 2017-2021 la componenta „Segmentele pieței muncii”⁸. Tinerii/ le NEET sunt priviți ca o parte a populației inactive pe piața muncii, de cca 38% în politica guvernamentală. Chiar dacă, în concepția Strategiei naționale, tinerii NEET includ și tinerii ce nu urmează nici un program de educație și de formare, categoria respectivă nu se regăsește în alte componente ale politicilor naționale, precum „educație”, ci rămâne doar la „piața muncii”. Strategia a fost inițiată în 2015 și aprobată în 2017.

În 2014 este aprobată Strategia Națională de dezvoltare a sectorului de tineret 2020⁹. Însă, acest document de politici nu include direct categoria „tinerii NEET”. În altă ordine de idei, politicile naționale de tineret pot fi replicate și categoriei respective de tineri în contextul abordării generale.

La 29 iulie 2016 este adoptată Legea nr.215 cu privire la tineret. Legea reglementează principiile și obiectivele politicilor de tineret, domeniile de intervenție ale Statului în domeniul tineretului, cerințele față de actorii publici, asigurarea creării oportunităților de participare și dezvoltare multilaterală a tinerilor în vederea participării lor active la toate aspectele vieții prin integrare și implicare deplină, prin acces la informare și la servicii de calitate în educație, sănătate și în domeniul social-economic¹⁰. Legea specială a tinerilor, la fel, nu include termenul „tinerii NEET”, deși Garanțiile europene pentru tineri o cer. *Per contrario*, autoritățile publice trebuie să realizeze

⁷ HG 1006/2014 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=49195&lang=ro

⁸ Legea 215/2016 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105800&lang=ro#

⁹ Legea 60/2012 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129891&lang=ro

¹⁰ Legea 436/2006 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129086&lang=ro#

domeniile de intervenție pentru susținerea tinerilor, indiferent de existența/ inexistența mențiunii respective în contextul cadrului general de protecție și asigurare a drepturilor tinerilor.

Un alt document regulatoriu privind protecția tinerilor cu necesități speciale (inclusiv din categoria tinerii NEET) este Legea nr.60 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, Legea 121 privind asigurarea egalității. Legea reglementează drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea incluziunii sociale a acestora, garantării posibilității participării lor în toate domeniile vieții fără discriminare, la un nivel identic cu ceilalți membri ai societății, având ca bază respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului¹¹.

Legea privind administrația publică locală prevede în atribuțiile autorităților publice locale/ raionale/ municipale organizarea și realizarea serviciilor sociale și/ a programelor de dezvoltare a serviciilor sociale și /sau alte activități de tineret necesare la nivelul localităților. Aceste servicii cu caracter social sau activități de tineret pot fi incluse ca sprijin tinerilor NEET din localități¹².

Singura reglementare a termenului „NEET” se regăsește în Legea 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Tinerii NEET sunt definiți ca „tinerii în vârstă de 15-29 de ani, care nu fac parte din populația ocupată, nu studiază/învață în cadrul sistemului formal de educație și nu participă la niciun fel de cursuri sau alte instruiți în afara sistemului formal de educație”¹³. Legea prevede că ANOFM este responsabilă de identificarea tinerilor NEET. Procesul de identificare a tinerilor NEET urmează a fi realizat de către prestatori ai serviciilor de identificare a tinerilor NEET prin intermediul prestatorilor privați de servicii sociale acreditați de ANOFM. Acest mecanism este pilotat actualmente de CNTM în parteneriat cu ANOFM, MMPS și după definitivare urmează a fi transmis Guvernului spre aprobare. La momentul elaborării lucrării, nu a fost aprobată vreo hotărâre de Guvern în acest sens.

O analiză minuțioasă a aspectelor Legii 105 arată că Statul a fost preocupat de identificarea propriu-zisă a tinerilor NEET, decât în oferirea protecției și asistenței necesare acestora. Or, un act normativ trebuie să fie suficient de clar și trebuie să includă normele elementare de protecție și asigurare a drepturilor unor grupuri vulnerabile. Este important să existe un set de avantaje pentru autoritățile publice și particulare sau alte entități juridice în a stimula angajarea tinerilor NEET. Pe aceeași cale, este necesară determinarea rolului sistemului educațional formal și neformal în oferirea suportului pentru educarea, instruirea și implicarea tinerilor NEET.

Prin Hotărârea Guvernului nr.70 din 22 ianuarie 2018 a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământul dual¹⁴. Stricto sensu, învățământul profesional tehnic dual reprezintă „școala fără șomeri”. Învățământul dual este centrat atât pe necesitățile elevilor, cât și a angajatorilor și este apreciat în țări europene precum

¹¹ Legea 105/2018 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129893&lang=ro

¹² HG 70/2018 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102101&lang=ro

¹³ HG 49/2021 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=126195&lang=ro

¹⁴ <https://companies.casata.md/activities.php?l=ro&action=viewcompaniesbyraion&id=300>

Germania, Elveția sau Austria. Astfel, învățământul dual oferă șanse egale tuturor tinerilor de a îmbrățișa o profesie care să le aducă beneficii și satisfacție pe termen lung, indiferent de proveniența socială, iar angajatorilor le oferă acces la forță de muncă bine calificată, conform cerințelor, necesităților.

Responsabilitățile de instruire și formare sunt partajate între cei doi parteneri duali – companie (locul de muncă și instruire practică) și școala profesională. Instituția de învățământ asigură preponderent instruirea în sălile de clasă, gratuită, finanțată din bugetul de stat, totodată asigură infrastructura, cadrele didactice și maiștrii necesari etc. De asemenea, elevii-ucenici în cadrul unui program de învățământ dual, sunt tratați ca adevărați angajați ai companiei – în calitate de ucenici obțin o instruire practică, structurată la companie. Iar compania asigură formarea profesională în condiții reale de muncă, nominalizează maiștri-instructori în producție, elevilor fiindu-le oferit acces la echipamentele și utilajele moderne din cadrul întreprinderii îi plătește elevului un salariu de ucenicie în baza Contractului de ucenicie. Treptat, elevii preiau sarcini și responsabilități la locul de muncă.

În acest context, aprox. 30% din durata normativă a programului de instruire se desfășoară în instituția de învățământ, iar celelalte, aprox. 70%, în cadrul companiei, astfel accentul fiind pus pe instruirea practică, în condiții similare celor reale de muncă. La absolvirea studiilor profesionale duale tinerii specialiști au locul de muncă aproape „asigurat”. Astfel, s-a demonstrat că învățământul profesional dual are un impact semnificativ pozitiv asupra promovării ocupării forței de muncă în rândul tinerilor și reprezintă una din soluțiile pentru diminuarea nivelului șomajului în rândul tinerilor din țările cu tradiție duală.

În 2021 a fost aprobat Regulamentul privind subvenționarea locurilor de muncă. Hotărârea de Guvern prevede subvenționare pentru angajarea persoanelor care pe o perioadă de cel puțin 12 luni consecutive ce preced luna de angajare nu au venituri salariale începând cu 01 ianuarie 2021 și persoanele cu dizabilități. Prevederile actului normativ pot fi aplicate și în situația tinerilor NEET¹⁵.

3. POTENȚIALUL INSTITUȚIONAL ȘI ECONOMIC AL MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU TINERII NEET

Municipiul Bălți este una din cele 34 de unități administrativ-teritoriale de nivelul II ale Republicii Moldova, este situat în zona de nord a țării, învecinat cu patru raioane. În componența sa intră 3 localități cu o populație de 127 192 de locuitori. Structura unității administrativ-teritoriale este preponderent urbană: doar 3,7% din populație locuiește în mediul rural. Potrivit datelor ultimului recensământ, în structura etnică a populației municipiului sunt moldoveni/ români (63,4%), succedați de ucraineni (18,5%), ruși (16%) și alte etnii.

¹⁵ <https://balti.md/servicii-publice/intreprinderi-municipale/>

În municipiul Bălți sunt înregistrați 10231 agenți economici¹⁶, 13 întreprinderi municipale¹⁷, 10 instituții publice municipale¹⁸ și un șir de subdiviziuni ale autorităților publice centrale, de cultură, educaționale, justiție și de specialitate.

În 2010 a fost lansată Zona economică liberă Bălți¹⁹ ce a inclus inițial 7 rezidenți, companii specializate în construcții, servicii de alimentație publică, servicii de arendă și sortare (cabluri)²⁰.

La moment, Zona economică Bălți cuprinde 78 rezidenți, ce oferă 11000 locuri de muncă și un salariu mediu de cca 8600 lei. Zona Economică Liberă „Bălți”, consideră responsabilitatea socială drept foarte importantă pentru coeziunea în societate care poate fi obținută prin intermediul implicării active de susținere a proiectelor culturale, sociale și instituționale.

Astfel, de când funcționează ZEL „Bălți”, această responsabilitate a luat forma concretă de sponsorizare și suport a liceelor și universităților, atât sub aspectul donațiilor de echipamente sportive, cât și sprijinind desfășurarea evenimentelor cultural-artistice. În acest context, au fost susținute festivalurile de poezie, conferințele științifice, forumuri și reuniuni de afaceri, etc. ZEL „Bălți” a ajutat, pe parcursul anilor, mai multe instituții de stat, cu varii ocazii care apăreau și la solicitarea acestora. Nu în ultimul rând, Zona a considerat extrem de importantă susținerea cauzei de binefacere, cum ar fi suport pentru Societatea Orbilor, sau pentru cazuri individuale care țin de starea gravă a sănătății persoanei²¹.

Pentru 2021, conform datelor ANOFM, în municipiul Bălți erau disponibile 1062 posturi vacante. 76% din numărul total de posturi vacante sunt oferite pentru persoanele cu studii medii profesionale și pentru lucrătorii necalificați²². În rapoartele anuale ale ANOFM nu se regăsesc date segretate per localitate sau municipiu²³.

4. POLITICILE ȘI PROGRAMELE MUNICIPALE DE TINERET

La analiza PLANULUI DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI pentru anul 2022, identificăm **4 obiective strategice**:

- 1. Dezvoltarea și promovarea lucrului de tineret și activităților de tineret cu caracter intersectorial;**

¹⁶ <https://balti.md/servicii-publice/institutii/>

¹⁷ Legea 26/2010 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122071&lang=ro#

¹⁸ <http://zelb.md/companii-rezidente/>

¹⁹ <http://zelb.md/responsabilitate-sociala/>

²⁰ <https://www.btv.md/ro/locuri-de-munca-in-balti/>

²¹ <https://anofm.md/ro/node/74>

²² <http://dits-balti.md/tineret/>

²³ <https://fb.watch/bkT9ELBkxy/>

2. **Promovarea și dezvoltarea mecanismelor de realizare a participării tinerilor în procesul de luare a deciziilor;**
3. **Promovarea spiritului civic în rândurile tinerilor și dezvoltarea sectorului de voluntariat;**
4. **Susținerea și dezvoltarea infrastructurii de tineret și consolidarea capacităților în sector;**

Fiecare obiectiv strategic își asumă un șir de indicatori și rezultate pentru anul 2022, implicând parteneri din sectorul asociativ la nivel național, local și instituțiile publice din toate subdiviziunile primăriei.

La primul Obiectiv ” **Dezvoltarea și promovarea lucrului de tineret și activităților de tineret cu caracter intersectorial**” identificăm o serie de acțiuni îndreptate spre consolidarea sectorului de tineret local și susținerea domeniului asociativ pentru implicarea a cel puțin 10% din tineri în activități de tineret, inclusiv a tinerilor din grupuri vulnerabile. Acestea se vor realiza prin intermediul activităților de instruire a reprezentanților organizațiilor de tineret și grupuri de inițiativă, scriere și management de proiecte, lansarea programului de granturi pentru susținerea organizațiilor de tineret (Ediția 2022) și organizarea activităților de schimb de experiență cu alte regiuni ale țării. Reieșind din tematica obiectivului putem sublinia că ”grupuri vulnerabile” ar putea subînțelege inclusiv categoria NEET. Din analiza Planului municipal la primul obiectiv, nu identificăm express menționat servicii pentru categoria ”NEET”, însă din combinația de cuvinte ”grup vulnerabil” putem presupune acest lucru. Prin intermediul acțiunilor de instruire a reprezentanților sferei asociative din Bălți și lansarea programului de granturi la nivel local, a acțiunilor ulterioare al acestor actori presupunem crearea/ dezvoltarea serviciilor destinate inclusiv categoriei NEET.

La analiza **Obiectivului 2 din Strategia municipală ” Promovarea și dezvoltarea mecanismelor de realizare a participării tinerilor în procesul de luare a deciziilor”** identificăm următorul indicator ținut de autorități: consolidarea mecanismelor de participare ale tinerilor în procesul decizional prin consolidarea structurilor de reprezentare ale tinerilor pentru a fi reprezentative, inclusiv prin încadrarea a cel puțin 5% tineri din grupurile vulnerabile. Vom descoperi și în acest obiectiv termenii ”grup vulnerabil”, care la o analiză mai detaliată ar include și tinerii NEET. Obiectivul urmărește câteva acțiuni de bază printre care Campanii de informare cu privire la necesitatea participării tinerilor în procesul de luare a deciziilor în gimnazii, licee, la nivel de APL, participarea reprezentanților consiliului de tineret la o ședință de monitorizare a bugetului la nivel local, organizarea forumului tinerilor din municipiu. Aceste acțiuni implică tinerii în viața comunității și îi activează ca cetățeni cu drept de vot, oferind platforme pentru vociferarea necesităților.

Reieșind din analiza ulterioară a activităților planificate la Obiectivul 2, aducem în vizor acțiunile de suport pentru CMT pentru identificarea problemelor tinerilor și soluțiilor pentru acestea și consolidarea capacităților instituționale și umane a CMT. Facem referire la interviurile și discuțiile cu specialiștii de la focus grupuri și la emisiunile televizate cu genericul ”Servicii NEET în Bălți” unde am evidențiat de câteva ori importanța abilității, formării și capacității personalului care lucrează cu tinerii în lucrul cu categoria NEET. Astfel, punctele 11 și 13 din cadrul **PLANULUI DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU (ANUL 2022)** indică implicarea APL și al subdiviziunilor responsabile în capacitarea personalului Centrelor de Tineret

din municipii în lucru cu tinerii, dar nu menționează dezvoltarea serviciilor și competențelor de prestare a serviciilor pentru tinerii NEET.

La analiza **obiectivului 3 din PLANUL DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU (ANUL 2022)** și anume **"Promovarea spiritului civic în rândurile tinerilor și dezvoltarea sectorului de voluntariat"** identificăm punctul țintă de a crea și consolida cadrul instituțional local de promovare a voluntariatului și a spiritului civic, unde cel puțin 80% din actorii locali guvernamentali organizează și susțin activități anuale de voluntariat ale tinerilor. Obiectivul nu conține termenii de NEET, dar vizează o oportunitate de dezvoltare a unui serviciu util pentru aceștia, și anume **"Serviciul de voluntariat"**. Acesta dezvoltă abilități de lider, sociale, de comunicare, prezentare, gândire critică și analitică, creează relații și dezvoltă personal. Obiectivul 3 nominalizează parteneri ong din domeniu, instituții publice și ZEL Bălți, școli și colegii, școli profesionale și ANOFM.

La analiza acțiunilor propriu-zise enumerăm elaborarea unui plan comun de activități de voluntariat a subdiviziunilor primăriei Bălți, organizațiilor de tineret și grupurilor de inițiativă, organizarea unei instruiți cu privire la beneficiile și procedura de certificare ca instituție gazdă de voluntari și acțiuni de promovare printre care Campanie offline/online de informare despre importanța voluntariatului. Aceste activități vizează direct la nivel municipal dezvoltarea sectorului de voluntariat, în care tinerii NEET ar putea lua serviciul de voluntariat atât ca beneficiar final cât și să se implice în rol de voluntari activi la alte campanii, acțiuni, inițiative cu tentă comunitară. Importanța voluntariatului se subliniază la fiecare zi oferită de către voluntar în favoarea creșterii nivelului de trai în societate și dezvoltării personale.

Obiectivul 3 vizează și partea de dezvoltare a serviciilor de asistență în angajare, orientare profesională pentru tineri. Direct în text nu identificăm categoria NEET, însă spectrul serviciilor se pliază cu necesitățile acestui grup. **Obiectivul aduce în vizor următoarele acțiuni pentru anul 2022 la nivel municipal: sporirea șanselor de angajare a tinerilor prin implicarea în măsuri active de ocupare a forței de muncă și organizarea activităților de susținere activă a angajării tinerilor. Partenerii direcți la aceste 2 acțiuni sunt CRAT/TOFM Bălți/ZEL Bălți/Instituțiile cu formare profesională din municipiu.** Este cel mai relevant subpunct din toată strategia care se referă la categoria NEET și dezvoltarea serviciilor necesare diminuării fenomenului dat. Punctăm sub acțiunile din Planul de acțiuni pe 2022:

1. Dezvoltarea materialelor informative pentru o campanie online și offline de promovarea măsurilor active și serviciilor disponibile de suport a tinerilor pentru angajare (5 infografice, 3 interviuri, 1 video material, 10 postări pe social media despre serviciile ANOFM pentru tineri);
2. Selectarea unui grup de 20 tineri (inclusiv din CMT Bălți);
3. Realizarea unei instruiți de o zi pentru pregătirea tinerilor în desfășurarea sesiunilor de informare de la egal la egal;
4. Realizarea de către fiecare tânăr a cel puțin 5 instruiți pentru tineri cu referire la măsurile active și serviciile ANOFM de susținere a angajării (total 100 prezentări);
5. Lansarea unei campanii online de informare cu referire la serviciile pentru sporirea șanselor de angajare a tinerilor;

6. Formarea unui grup de 30 tineri în orientare profesională și ghidare în carieră (CRAT);
7. Crearea unui grup organizatoric extins cuprinzând ONG, agenți economici, experți, presă, etc);
8. Planificarea setului de activități din cadrul târgurilor locurilor de muncă (2 târguri Mai, Septembrie);
9. Campanie de promovare și invitare a tinerilor de a participa la târgurile de muncă (50 postări și materiale pe social media, participarea la 5 emisiuni TV/radio);
10. Organizarea târgurilor locurilor de muncă și activităților de recrutare inclusiv:
  - Oferire de servicii de ghidare în carieră și promovare serviciului;
  - Promovarea posturilor vacante existente;
  - Stabilirea ședințelor și interviurilor directe cu agenții economici;
  - Instruire în dezvoltare CV și pregătire de interviu;
  - Informare cu privire la oportunitățile de formare profesională.
11. Campanie de promovare a rezultatelor târgurilor de muncă (6 materiale pe social media și 4 participări la TV/ radio);
12. Campanie de informare a angajatorilor cu privire la oportunitățile de subvenționare a locurilor de muncă pentru tineri și tineri cu dizabilități. (100 angajatori informați).

Astfel, punctele 19 și 20 din PLANUL DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU (ANUL 2022) se pliază direct cu necesitățile tinerilor NEET. Sub acțiunile acestui obiectiv se regăsesc în Planul de acțiuni anual al CRAT și TOFM Bălți.

Aici menționăm importanța unui specialist în domeniul orientării în carieră și ghidării în carieră. Chiar dacă la responsabili la Plan sunt menționați un șir de parteneri, inclusiv Centrele municipale de minori și tineret, acestea nu reflectă în planul anual al lor acțiuni de orientare în carieră sau ghidare în carieră. **Ca concluzie la acest capitol menționăm, importanța dezvoltării competențelor lucrătorilor de tineret în prestarea serviciilor în domeniul vocațional la toate nivelele. Important să subliniem dezvoltarea de parteneriate între sectorul asociativ și instituțiile publice de profil inclusiv specialiștii TOFM, Școlile de formare profesională și Centre de tineret, Centre sociale din municipiu, care ar putea interveni pe intern cu schimb de experiență și bune practici inclusiv la diminuarea categoriei NEET.**

Obiectivul 4 din PLANUL DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU (ANUL 2022) vizează indicatorul de susținere și dezvoltare a infrastructurii de tineret și consolidare a capacităților în sector, prin crearea, până la sfârșitul anului 2022, a mecanismului instituțional pentru asigurarea calității și eficienței activității lucrătorului de tineret, inclusiv pentru implicarea tinerilor din grupuri vulnerabile și a portofoliului de servicii de tip outreach și extinderea, până la sfârșitul anului 2022, a serviciilor de educație nonformală, astfel încât cel puțin 10% din tineri, inclusiv cu oportunități reduse, să participe la acestea.

La analiza obiectivului, identificăm aceleași codificări "grup vulnerabil" și "tineri cu oportunități reduse". Analizând acești termeni, am putea presupune includerea categoriei NEET în acțiunile obiectivului dat, cu rezervă că nu toate acțiunile se referă la necesitățile grupului NEET.

La o analiză mai detaliată al acțiunilor Obiectivului 4, identificăm directive îndreptate către analiza necesităților tinerilor NEET și dezvoltarea serviciilor pentru micșorarea fenomenului dat (punctele 28/30-35 din Planul de acțiuni). Astfel, putem menționa dezvoltarea serviciilor necesare tinerilor NEET în cadrul Centrelor de Tineret și a instituțiilor din subdiviziunea DÎTS pentru Strategia 2023-2027.

Cităm acțiunile directe care răspund la dezvoltarea serviciilor necesare profilului NEET în Obiectivul 4 din Plan: consolidarea sistemului de dezvoltare a competențelor antreprenoriale și sporirea accesului tinerilor la programele naționale de lansare a afacerilor, cartarea prestatorilor de servicii pentru tineret NEET existente și identificarea serviciilor necesare, oferirea suportului metodologic centrului de tineret și altor prestatori de servicii din municipiu, dezvoltarea serviciilor de tineret de tip outreach, dezvoltarea unui program complex de activități de educație non-formală în cadrul centrului de Tineret și dezvoltarea spațiilor acomodate necesităților tinerilor în cadrul Ct inclusiv identificarea spațiilor suplimentare pentru dezvoltarea Ct și serviciile acestora.

La acest obiectiv identificăm parteneri strategici ODIMM, ATOFM, CRAT, DÎTS, STS și ONG-urile din domeniu.

Important de menționat plus valoarea de a atrage parteneri la nivel național precum sunt ODIMM-ul care prin sesiunile de informare a absolvenților, susține lansarea micilor antreprenori tineri și previne creșterea numărului NEET.

Reieșind din Planul de acțiuni, evidențiem importanța dezvoltării parteneriatelor cu actorii comunitari care au tangență în dezvoltarea serviciilor NEET. Pentru a întări impactul Planului de acțiuni, este nevoie de activizat partenerii enumerați în prestarea serviciilor caracteristice pentru NEET în format continuu, care să se revadă în obiectivele acestora pentru anii viitori.

Menționăm, importanța aducerii pe agenda instituțiilor de resort din municipiu al serviciilor de outreach, ca serviciu de alternativă. În cadrul Planului găsim ca acțiune dezvoltarea acestor servicii. Ca recomandare ar fi implicarea unui număr mai mare de instituții publice și din domeniu asociativ în dezvoltarea serviciilor alternative pentru diminuarea NEET, precum ar fi outreach.

Important de menționat, că o parte din acțiunile punctate în **PLANUL DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU (ANUL 2022)** vizează aspectul de prevenire a creșterii fenomenului NEET la nivel de municipiu, iar a doua parte intervine pe paliera de intervenții directe.

Partenerul de vază în implementarea Planului și diminuarea numărului NEET la nivel de municipiu este TOFM, care în **Programul de Dezvoltare Strategică al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru anii 2020 -2022**, sunt indicate sub următoarele puncte de reper (punctele sunt numerotate conform documentului TOFM):

5. **Servicii de informare** – sporirea nivelului de informare în scopul promovării și sprijinirii ocupării forței de muncă;
6. **Servicii de ghidare în carieră** – susținerea persoanelor în identificarea oportunităților educaționale și profesionale;

7. **Servicii de intermediere** – sprijinirea persoanelor la încadrarea sau reîncadrarea în muncă și ocupare a locurilor de muncă vacante declarate de angajatori;
9. **Servicii de reabilitare profesională a șomerilor** – restabilirea, recuperarea sau completarea funcțiilor dereglate ale organismului și capacității de muncă a persoanelor cu dizabilități;
10. **Servicii de angajare asistată** – asigurarea accesului în obținerea și păstrarea unui loc de muncă remunerat pe piața muncii pentru persoanele cu dizabilități;
11. **Identificarea tinerilor NEET** – asigurarea accesului la măsurile de ocupare a forței de muncă și piața muncii pentru tinerii din categoria NEET.

La analiza serviciilor prioritare, observăm câteva care răspund direct la necesitățile tinerilor NEET (5/6/7/9/10) din cadrul Planului strategic al ANOFM, dar care sunt prestate pentru toți beneficiarii instituției.

Punctul 11 din Plan se pliază cu obiectivele și lucrul cu tinerii NEET, dar acesta se încheie la acțiune de identificare a tinerilor NEET.

La analiza **PLANULUI DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU (ANUL 2022)** și **Programul de Dezvoltare Strategică al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru anii 2020 -2022** observăm că pentru primii ani, la nivel municipal se identifică aceleași acțiuni pentru categoria NEET. În **PLANUL DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI** pentru anii precedenți, nu s-au atestat acțiuni direcționate pentru categoria NEET, iar în 2022 acestea se revăd în acțiunea de identificare a numărului NEET și profilul acestuia. Menționăm creșterea interesului autorităților publice față de categoria dată, și apreciem primii pași pentru anul 2022 prin care se va cartografia necesitățile NEET, dezvoltarea serviciilor și identificarea listei de tineri NEET. Astfel, observăm în **PLANUL DE ACȚIUNI PE DOMENIUL DE TINERET AL MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU (ANUL 2022)** sub punctual 30, acțiunea de Cartarea prestatorilor de servicii pentru tineret NEET existente și identificarea serviciilor necesare iar la ANOFM acțiunea de identificare a tinerilor NEET, parteneriatul cărora va asigura pentru următorii ani dezvoltarea serviciilor utile pentru categoria NEET.

Planul de acțiuni pe domeniul de tineret al municipiului Bălți pentru 2022, se oglindește în Planul de acțiuni anual al Centrelor de tineret Bălți.

5. DATELE COLECTATE DESPRE TINERII NEET

La moment, în municipiul Bălți, datele despre tinerii NEET sunt colectate de DASFP, DÎTS din cadrul APL municipiul Bălți și Universitatea de Stat „Alecu Russo”.

TOFM Bălți la data de 18 ianuarie avea înregistrată la categoria NEET 25 tineri, cu vârsta între 16 – 25 ani, din datele și documentele analizate pe intern și arhiva ATOFM Bălți.

6. SERVICIILE DE TINERET DIN MUNICIPIUL BĂLȚI

Pe teritoriul municipiului Bălți activează șapte Centre Municipale pentru Minori și Tineret și un Centru de Resurse pentru Adolescenți și Tineret (CRAT)²⁴, fondate de Consiliul municipal Bălți. Activitatea metodologică a Centrelor de tineret este coordonată de DÎTS, prin intermediul Secției Tineret și Sport a APL Bălți (fig. Nr. 1).

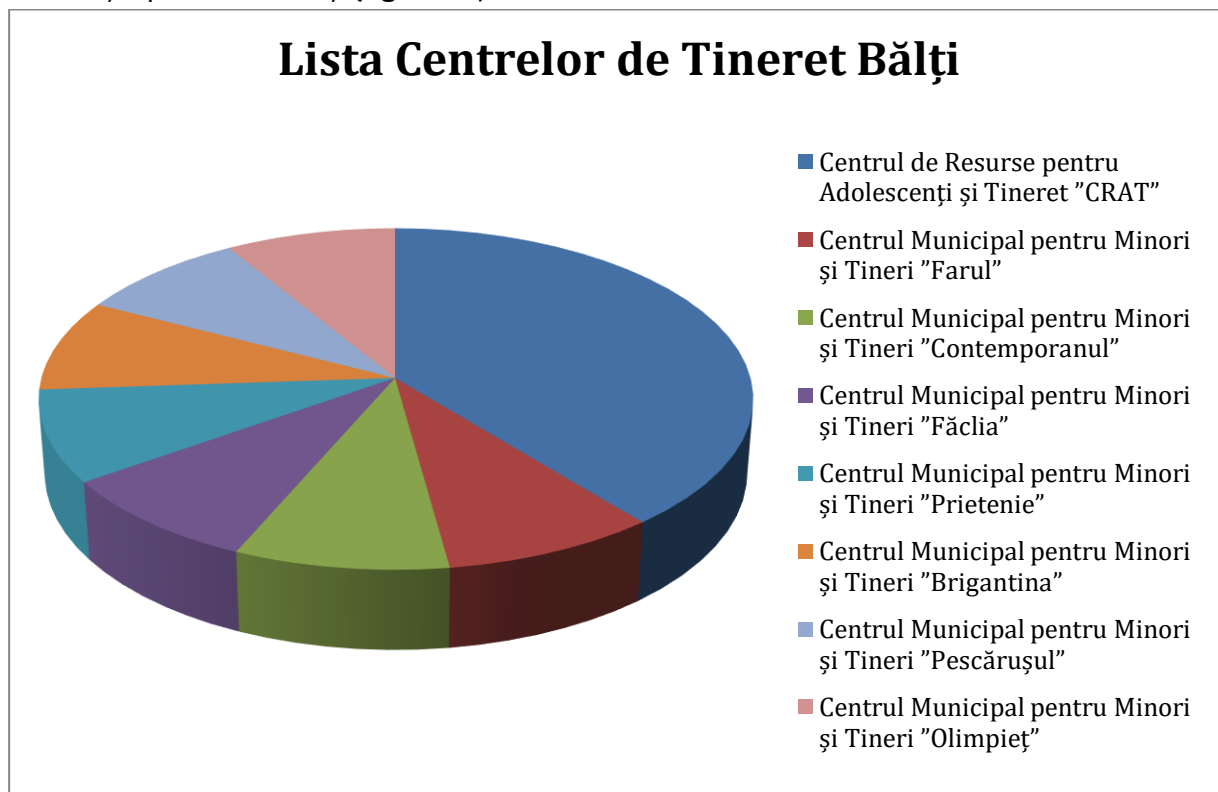

fig. Nr. 1

Scopul Centrelor de tineret este de a fortifica potențialul tinerilor din municipiu și de a asigura o mai ușoară integrare socio-profesională prin activități și servicii care răspund la interesele acestora, în bază de educație non-formală. La analiza Planurilor de activitate pentru anul 2022 al CRAT/ CMMT Făclia și CMMT Contemporanul, care prestează servicii de tineret și educație nonformală în municipiul Bălți, listăm următoarele servicii care pot fi pliate pe necesitățile categoriei NEET:

1. **Serviciul de orientare profesională;**
2. **Serviciul de voluntariat;**
3. **Serviciul de abilitare economică prin dezvoltarea cursurilor de antreprenoriat social;**
4. **Dezvoltare personală;**
5. **Serviciul de outreach;**
6. **Serviciul de animare a timpului liber;**
7. **Serviciul outreach;**

²⁴ <https://fb.watch/bkT9ELBkxy/>

În Planul de activitate anual a Centrului de Resurse pentru Adolescenți Tineret "CRAT" identificăm următorul spectru de servicii:

1. **Serviciul de Orientare profesională**, în care tinerii învață să se cunoască din punct de vedere profesional, învață să identifice un loc de muncă, să dezvolte abilități necesare pentru a găsi un loc de muncă. Cursul oferă suport în analiza propriilor aptitudini și interese, dar și oferă o listă actualizată a instituțiilor de formare profesională din municipiu, naționale și internaționale. Ghidează tinerii în procesul de pregătire a dosarului de aplicare la instituțiile de formare profesională și la angajare;
2. **Serviciul de voluntariat**, prin intermediul căruia tinerii se integrează în societate, dezvoltă abilități sociale, de lider, și de activitate în echipă;
3. **Serviciul de dezvoltare personală**, prin intermediul căruia tinerii se cunosc, se acceptă, identifică părțile puternice din eul său, dezvoltă abilități sociale, de comunicare;
4. **Serviciul de abilitare economic**, prin intermediul căruia tinerii învață regulile financiare, managementul bugetului personal, legile economice și metode de dezvoltare a activității economice personale;
5. **Serviciul de animare a timpului liber** în spațiul „Anticafeneaua din Bălți” serviciu pilot, unic pe țară- prin care tinerii socializează, motivează, crează legături de prietenie și participă la activități de interes personal.
6. **Serviciul outreach**, este un serviciu dezvoltat recent la CRAT. Acest serviciu nu are caracter independent și separat. El se pliază cu celelalte servicii existente la centru. Scopul serviciului este de a ieși din spațiul centrului și de a merge în spațiu unde sunt tinerii – instituție de învățământ, centre de plasament, spațiile din municipiu unde își petrec neformal timpul tinerii. Acest serviciu, vine să completeze numărul de tineri incluși în cadrul CRAT, prin acțiuni indoor.

Seviciile prestate de Centru, se pliază perfect cu necesitățile și profilul NEET. Pentru a încadra în aceste servicii beneficiarii NEET, specialiștii CRAT apelează la colaborarea cu TOFM, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți și lista activă a tinerilor NEET, organizează campanii informative creative pe rețelele de socializare unde stau tinerii și merg în outreach la Centrele sociale din Bălți. În perioada estivală sunt organizate activități de animare a timpului liber indoor în parcuri și spațiile deschise din oraș, unde paralel cu activitățile de animare are loc serviciul de outreach – informare și recrutarea tinerilor la serviciile CRAT. Astfel, se lucrează pe câteva paliere informaționale, pentru a implica categoria NEET în activitățile centrului.

Până în 2021, CRAT nu a dus o evidență documentată a beneficiarilor din categoria NEET. Din observațiile și discuțiile angajaților CRAT cu beneficiarii centrului, aceștea menționează că în ultimii 2 ani fiecare al 10 tânăr face parte din categoria NEET.

Constatare la prestarea serviciilor pentru categoria NEET, fiecare tânăr are nevoie de servicii oferite în grup, dar și de servicii individualizate – cum ar fi consiliere psihologică, consiliere de orientare și ghidare în carieră.

Lucrătorii de tineret CRAT au menționat că în urma lucrului individualizat cu tinerii NEET, au observat cca 80% potențial de angajare și menținere la locul de muncă al acestora, în comparație cu rezultatul participării lor la evenimentele de grup. Astfel, deducem importanța dezvoltării serviciilor separate- individualizate pentru tinerii NEET, prin care să se instituie în Centrele de

tineret "mentori" pentru tinerii NEET, care să-i susțină moral, psihologic și cu cunoștințe în procesul de reintegrare în câmpul educațional sau profesional.

În baza interviului din emisiunea Tv la TV Bălți din februarie 2022 "No-Te despre serviciile de tineret Bălți" emisiunea 3, lucrătorul de tineret și reprezentantul Centrului Municipal pentru Minori și Tineret Făclia, a menționat că în cadrul instituției nu se face o delimitare între tinerii beneficiari și tinerii NEET beneficiari ai Centrului²⁵ (minuta 17). Ca explicație vine cu o serie de argumente, în care descrie specificul serviciilor necesare de dezvoltat la nivel de Centre, care răspund la necesitatea categoriei NEET, inclusiv cele menționate mai sus.

La analiza Planurilor Centrelor de Tineret, nu identificăm expres scris în ele prestarea serviciilor pentru tinerii NEET sau dezvoltarea acestora pentru anul 2022. În Planul de acțiuni 2022 a CRAT identificăm expres menționată acțiunea de "Cartare a prestatorilor de servicii pentru tineret NEET existente și identificarea serviciilor necesare" ca partener la STS și Ong-urile din domeniu, inclusiv AO CIDP ANIMA. Subliniem identificarea unui scop bine punctat din partea reprezentanților domeniul tineret Bălți de a analiza sectorul din punct de vedere a serviciilor și necesităților NEET și ulterior dezvoltarea serviciilor necesare. Important de menționat la analiza Planurilor de activitate a Centrelor de tineret, nu identificăm servicii prestate exclusiv categoriei NEET, dar un șir din aceste servicii se pliază direct cu interesele și necesitățile categoriei date.

8. SERVICII DE FORMARE PROFESIONALĂ PENTRU TINERI ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI

Instituțiile profesionale din municipiul Bălți, au un rol de prevenție în formarea și creșterea categoriei NEET. Acestea dezvoltă prin viziunea și misiunea lor o paletă diversă de servicii care intervin la procesul de prevenire. În municipiu se pot identifica instituții de formare profesională cu frecvență la zi, cu frecvență redusă, cursuri de lungă și scurtă durată, private și de stat. Toate au scopul final de a asigura tânărul cu abilități și competențe în prestarea

Învățământ secundar profesional și mediu de specialitate, Bălți

²⁵ https://www.facebook.com/watch/live/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-AN_GK0T-GK1C&ref=watch_permalink&v=371531164306492

unui sau altui serviciu specializat și o mai ușoară încadrare în câmpul profesional. Lista instituțiilor de care pot beneficia tinerii din municipiu sunt (**fig. Nr. 2**)

Fiecare instituție individual, reieșind din profilul studenților săi dezvoltă pe intern servicii alternative care previn creșterea numărului NEET în municipiu.

În cadrul interviurilor tv organizate în februarie 2022, la Tv Bălți, directorul adjunct pe educație al Colegiului de Industrie Ușoară_ în minuta 44²⁶ a menționat că instituția dezvoltă serviciul de:

- + Consiliere psihologică pentru tinerii din cadrul școlii, pentru a asigura procesul de adaptare al acestora la noul mediu educațional și prevenirea abandonului școlar;
- + Susținerea și delegarea tinerilor la concursuri/expoziții/ateliere/conferințe ș.a. evenimente de nivel local și național;
- + Delegarea și recomandarea de participare la proiecte de interes profesional/ și Stagii profesionale;
- + Oferirea burselor de merit tinerilor studenți;
- + Informarea tinerilor studenți despre oportunitățile de angajare în câmpul muncii în partea a doua a zilei de studii, activitate realizată în parteneriat cu TOFM și agenții economici (minuta 47²⁷);
- + Atragerea resurselor financiare din cadrul partenerilor sectorului asociativ care asigură participarea tinerilor studenți la concursuri, stagii, formări profesionale fără implicare financiară din partea acestora (minuta 48²⁸);

Oportunitățile date aduc pentru studenți premii, burse și certificate, calificări, ceea ce îi motivează pe tineri să se afirme în profesia aleasă și urmată. Acțiunile enumerate vin să suplineze complexul de servicii de prevenire a categoriei NEET.

La fel s-a menționat despre o oportunitate de dezvoltare în cadrul instituțiilor, și anume oferta educațională de scurtă durată, cu frecvență redusă (minuta 45²⁹) care ar putea fi o soluție pentru tinerii NEET. Oferta educațională de scurtă durată va asigura implicarea sau revenirea tinerilor NEET în procesul educațional profesional. Este o oportunitate în special pentru tinerii care nu-și pot permite implicarea în procesul educațional timp de 2-3 sau 4 ani. Astfel facem referință la serviciile SRL Centrul educațional Miracol Bălți, care prestează doar oferte educaționale de scurtă durată. Aceasta oferă formarea abilităților de lucru într-un anumit domeniu într-un timp scurt, fără a propune tinerilor încheierea studiilor medii în paralel cu profesia.

Instituțiile vizate mai sus dezvoltă **sistemul educațional dual**, în parteneriat cu ZEL Bălți, astfel oferind oportunitate aparte tinerilor de a se încadra mai ușor în câmpul muncii.

²⁶ <https://fb.watch/bkT9ELBkxy/>

²⁷ <https://fb.watch/bkT9ELBkxy/>

²⁸ <https://www.miracolcentru.md/cursuri/>

²⁹ <https://balti.md/servicii-publice/centre-sociale/>

Important de menționat, în municipiul Bălți sunt prestate servicii de formare profesională atât în cadrul structurilor de stat cât și de cele individuale. Listăm aici Centrul de educație profesională "MIRACOL" Bălți.

Activitatea Centrului este dotată din 1989, conform datele de înregistrare și notelor din CV-ul organizației pe pagina principală³⁰. Centrul de instruire este după forma juridică SRL și ca întreprindere oferă servicii în domeniul învățământului de formare profesională continuă. Plus valoarea acestui centru este oportunitatea de profesionalizare într-un timp scurt cu condiții minime de înmatriculare. Orice persoană, care își dorește să ia o profesie, să obțină cunoștințe aprofundate și abilități practice în domeniile unei specialități, pot să o facă. Tinerii sunt bineveniți la serviciile centrului și pot apela indiferent de nivelul studiilor pe care îl dețin la moment. Din **acordurile de colaborare, TOFM contractează serviciile Centrului de instruire "MIRACOL"** unde sunt redirecționați la procesul de formare profesională tinerii din lista de evidență al agenției, inclusiv tinerii NEET. Din rapoartele instituției, la zi au absolvit cca 35 000 persoane paleta serviciilor educaționale oferită de către Centrul de instruire "MIRACOL". Cursurile pot avea durata de la 1 lună la 6 luni, în dependență de specificul profesiei. Absolvenții iau certificate de formare la Centrul dat, ceea ce atestă formarea lor în domeniu pentru ulterioara angajare.

Din 1999, "MIRACOL" oferă posibilitatea de a urma o formare profesională gratuită, pentru studenții din anumite categorii sociale. Acestea includ copii cu dizabilități, copii din familii numeroase (mai mult de 5 copii) și orfani. Centrul este deschis pentru a oferi serviciul dat gratuit tinerilor cu vârste cuprinse între 13 și 18 ani. Și, de asemenea, persoanele cu dizabilități (după 18 ani) primesc o reducere la educație de până la 50%.

Instituția nu are date despre tinerii NEET, dar din obiectivele și misiunea sa, deducem implicarea acestora la acordarea serviciilor educaționale gratuite sau cu procent compensatoriu pentru tinerii din categoria dată.

Astfel, instituțiile de formare profesională vin cu o paletă de servicii de prevenire a fenomenului NEET, dar și de intervenție, la momentul în care se impun cursuri de scurtă durată și învățământul dual, care asigură abilitarea tinerilor NEET și formarea lor profesională, inclusiv angajare.

9. SERVICII SOCIALE, JURIDICE ȘI DE SĂNĂTATE PENTRU TINERII NEET DIN BĂLȚI

Toate serviciile listate de Instituțiile de învățământ și Centrele de tineret din municipiu, răspund direct proporțional la profilul și necesitățile tinerilor NEET, unde fiind destul de inovatoare, altfel au o istorie de prestare mai îndelungată. Facem referință aici la Piramida necesităților lui Maslow³¹, prin care serviciile prestate vin să răspundă la necesitățile din treapta 3 și mai sus. O parte din tinerii NEET, au asigurat treptele 1 și 2 al Piramidei Maslow, și atunci pentru acești beneficiari serviciile prestate sunt binevenite și răspund la așteptări.

³⁰ <https://balti.md/servicii-publice/centre-sociale/>

³¹ https://ro.wikipedia.org/wiki/Abraham_Maslow

Categoria tinerilor NEET care se regăsesc începând cu primele trepte a piramidei, se pot regăsi în municipiul Bălți în cadrul Centrelor sociale Bălți, care prestează servicii de cazare, alimentație, asistență socială, psihologică, juridică, asistență în angajare și orientare profesională. Astfel facem referință la Lista Centrelor Municipale Sociale cu tentă de servicii utile pentru tinerii NEET.³² Pentru a beneficia de serviciile acestor centre și de asistență socială, în municipiu este posibil de apelat la Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei. Echipa de specialiști redirecționează pentru preluarea serviciilor Centrelor sociale, dar și colaborează cu TOFM și alte servicii comunitare gratuite la nivel de municipiu.

În ultimele 2 decenii, municipalitatea a lansat servicii sociale municipale oferite diferitor grupuri a populației. Astfel, au fost deschise Centre municipale care prestează servicii gratuite locuitorilor comunității³³. Listăm instituțiile create și luate la balanța municipalității, care au potențial și prestează servicii pentru NEET:

1. ***Centrul de Găzduire și adaptare socială a persoanelor fără adăpost „Reîntoarcere”;***
2. ***Centrul social regional „Viața cu speranță”;***
3. ***Centrul ergo social pentru persoane cu probleme de sănătate mentală;***
4. ***IP Centrul de Criză Familială „SOTIS”;***
5. ***Centrul de plasament a copiilor în situație de risc „Drumul spre casă”;***

Instituțiile menționate oferă servicii complexe de asistență a echipelor multidisciplinare, care implică psiholog, asistent social, medic, profesori, asistenți medicali ș.a. Centrele din lista enunțată oferă servicii specializate inclusiv tinerilor NEET. Aceștia din urmă, nu diferențiază categoria dată ca una aparte, dar la analiza serviciilor prestate observăm că acestea răspund direct la necesitățile categoriei NEET. Centrele sociale cooperează activ cu ATOFM privind angajarea beneficiarilor în câmpul muncii. La analiza Rapoartelor de activitate a Centrelor, nu identificăm termenul de ”NEET” ca beneficiar al instituției, dar la descifrarea serviciilor prestate și a profilului beneficiarilor evidențiem o pliere a profilurilor. Astfel, serviciile prestate de Centrele sociale, sunt direct proporționale cu profilul categoriei NEET și răspund la necesitățile acestora.

Centrul de criză familială ”SOTIS”³⁴ are drept scop oferirea protecției și plasamentului temporar victimelor violenței în familie, socializarea și (re)integrarea acestora în familie și în comunitate. Obiectivele Centrului prevăd:

- ❖ asigurarea unor condiții de trai temporare, de protecție, asistență și servicii oferite acestora în conformitate cu standardele minime de calitate.;

³² <https://balti.md/institutie-publica-centrul-de-criza-familiala-sotis/>

³³ <https://balti.md/raport-narativ-al-activitatilor-ip-centrul-de-criza-familiala-sotis-pentru-a-2021/>

³⁴ <https://balti.md/centrul-de-gazduire-si-adaptare-sociala-a-persoanelor-fara-adapost-reintoarcere/>

- ❖ asigurarea procesului de protecție a victimelor ai violenței în familie prin asistență și servicii calitative oferite acestora în conformitate cu planurile individuale și cu standardele de calitate;
- ❖ facilitarea procesului de socializare și (re)integrare a victimelor în familie și în comunitate; monitorizarea situației post integratoare a victimelor în familie și în comunitate.

La analiza Raportului de activitate din anii 2020-2021 a **Centrului de criză familială "SOTIS"**, acesta prestează servicii de:

1. **Asigurarea protecției prin oferirea plasamentului temporar;**
2. **Referire la servicii de orientare profesională;**
3. **Facilitarea angajării în câmpul muncii;**
4. **Acordarea suportului material; ș.a.**

Pentru anul 2021, Centrul raportează asistența a 153 persoane la serviciul psihologic, 122 la serviciul de asistență socială și 40 la serviciul juridic, 80 la serviciul medical. Astfel, deducem importanța serviciului psihologic pentru categoria NEET. Serviciile sunt oferite gratuit, iar cazarea tinerelor aflate în situație de criză familială se face împreună cu copilul. Centrul a dezvoltat în 2021 un proiect cu suport de finanțare exterioară în dezvoltarea serviciului de orientare profesională. Astfel, scoatem în evidență prestarea serviciilor de asigurare a primelor necesități pentru existență, și inclusiv orientare profesională, abilitare profesională, redirecționare la cursuri de formare, asistență la angajare. La fel, Centrul are serviciul de monitorizare a tinerilor NEET, aflați ca rezidenți la instituție. Instituția oferă și servicii de animare a timpului liber și susținere a copiilor tinerilor NEET, pe perioada cât aceștia sunt la locul de muncă. Un obiectiv important, sunt activitățile culturale organizate în cadrul Centrului, care asigură fonul emoțional pozitiv, crește apartenența la grup, dezvoltă personal tinerii³⁵.

Scopul **Centrului de găzduire și adaptare socială a persoanelor fără adăpost "Reîntoarcere"**³⁶ este de a oferi servicii de plasament și asistență boschetarilor în vederea socializării și integrării lor în comunitate.

Centrul de găzduire și adaptare socială a persoanelor fără adăpost "Reîntoarcere", pentru anul 2020 menționează în raportul anual de activitate asistența a 112 persoane. Instituția oferă servicii specializate pentru toate categoriile de vârstă, inclusiv tinerii. Serviciile oferite sunt:

1. Asigurarea necesităților de bază a beneficiarilor (adăpost, medicale, igienă, nutriție);
2. Organizarea activităților de dobândire a deprinderilor de viață independentă și competențelor sociale;
3. Mediere și asistarea procesului de integrare socială;
4. Formarea abilităților de comunicare în dezvoltarea personală;
5. Dezvoltarea calităților individuale care le-ar asigura reintegrarea de sinestătător în societate;

³⁵ <https://balti.md/raportul-de-activitate-ip-centrul-de-gazduire-si-adaptare-sociala-a-persoanelor-fara-adapost-reintoarcere/>

³⁶ <https://balti.md/raport-anual-de-activitate-pe-anul-2021-centrul-ergosocial-pentru-persoane-cu-probleme-de-sanatate-mentala/>

6. Influența pozitivă asupra componentului non-agresiv și îmbunătățirea modului de viață.

Centrul oferă sprijin pentru angajarea în câmpul muncii a beneficiarilor și conlucrează cu TOFM în scopul asimilării de către beneficiari a unei profesii în dependență de cerințele pieții de muncă și la reprofesionalizare. Instituția nu oferă date despre numărul de tineri asistați în procesul de angajare sau angajați în 2020, și nici nu face segregare pentru beneficiari, pentru a identifica % tinerilor NEET. Însă, în raport identificăm specificația îmbunătățirii relațiilor de colaborare între instituție și agenții economici, ca urmare a crescut cererea din partea angajaților către resursele umane din centru. Reieșind din acest fapt, presupunem creșterea numărului beneficiarilor din cadrul instituției de referire a acestora la angajator, și la procesul de angajare. Centrul organizează activități de animare a timpului liber și de cultură generală, pentru a implica beneficiarii și ai reintegra în societate³⁷.

Centrul ergo social pentru persoane cu probleme de sănătate mintală din Bălți, oferă servicii pentru toate categoriile de vârstă, de la 15 la 60 ani. Instituția reprezintă un serviciu socio-medical, care oferă persoanelor cu probleme de sănătate mintală asistență și reabilitare psiho-socială.

Din raport, identificăm 3 servicii prestate de Centru:

1. Servicii de asistență psihosocială pentru soluționarea situației;
2. Servicii consultative psihologice și psihoterapie;
3. **Servicii de asistență ergoterapeutică sau terapie ocupațională;**

La analiza serviciilor prestate și obiectivelor trasate de instituție, evidențiem un accent sporit pe abilitare, asistență psihologică și reabilitare prin ergoterapie a beneficiarilor. **În raportul 2021, al instituției nu se regăsesc servicii care ar susține angajarea directă a persoanelor date în câmpul muncii, dar identificăm servicii de abilitare/pregătire profesională.**

Instituția nu are tangență directă cu procesul de angajare și educație a tinerilor NEET, însă vine să susțină inclusiv tinerii NEET în procesul de prevenire a înrăutățirii situației acestora.

Activitățile care au tangență cu orientare și pregătire profesională sunt identificate sub numărul 2.4, la documentul de Raport al instituției pentru anul 2021, "Formarea și dezvoltarea abilităților manuale și de viață a persoanelor cu probleme de sănătate mentală" care include următoarele obiective operaționale:

- Organizarea și prestarea activității cusutului și croitorie;
- Organizarea și prestarea activității de croșetare/tricotare;
- Organizarea și prestarea activității de confecționare a jucăriilor;
- Organizarea și prestarea activității de broderie/quilling;

Pentru anul 2021, au fost organizate în medie 60 de activități per fiecare din lista enumerată.

³⁷ <https://balti.md/raportul-anual-privind-activitatea-centrului-social-regional-viata-cu-speranta-in-anul-2020/>

Aceste servicii abordează necesitatea tinerilor NEET, din numărul total de beneficiari ai Centrului de a fi abilitați în un domeniu profesional. Însă, lipsește serviciul de asistență ghidată în angajare în câmpul muncii a persoanelor date³⁸.

Centrul "Viață cu speranță" activează în municipiul Bălți și are scopul de a oferi un complex de servicii specializate persoanelor cu HIV, a familiei acestora în situații de viață de criză pentru a îmbunătăți nivelul de viață, reabilitare socială, integrare în societate, redirecționare către alte servicii. Grupul de tineri NEET, fac parte din categoria de beneficiari ai Centrului³⁹.

Tipurile de servicii prestate gratuit, în regim de zi, în cadrul Centrului sânt următoarele:

- de informare;
- de consiliere psihologică;
- de consiliere juridică;
- de asistență medicală;
- de recuperare fizică;
- de (re)integrare în familie și/sau în comunitate;
- de agreement pentru copii.

Centrul organizează prestarea serviciilor prin:

- programe ocupaționale;
- asistență beneficiarilor pentru (re)integrarea în familia biologică, extinsă și în comunitate;
- consiliere membrilor familiei persoanelor infectate HIV/SIDA;
- informare și referire către programele de (re)orientare profesională și sprijinul la angajarea în câmpul muncii;
- monitorizare și evaluare a situației post integratoare pentru o perioadă de pînă la un an (reieșind din abordarea individuală acest termen poate fi prelungit);
- referire către servicii specializate din sistemul de asistență socială și cele de sănătate;
- facilitare în accesarea serviciilor educaționale din comunitate: școală, grădiniță, centre de zi.

Centrul de plasament temporar a copiilor în situație de risc "Drumul spre casă"⁴⁰ este o instituție specializată, publică de profil social, care oferă îngrijire temporară pentru copii și tineri în situații de dificultate.

Scopul Centrului:

a) Protecție temporară a copilului aflat în situație de dificultate, de socializare și reintegrare în familia biologică, adoptivă sau extinsă.

³⁸ <https://balti.md/institutie-publica-centrul-social-viata-cu-speranta/>

³⁹ <https://balti.md/centrul-de-plasament-a-copiilor-in-situatie-de-risc-drumul-spre-casa/>

b) Reintegrarea socială și profesională a adolescenților și tinerilor sub vârsta de 18 ani conform legislației în vigoare.

Beneficiarii Centrului pot fi copii cu vârsta cuprinsă între 7 și 18 ani. Astfel, tinerii NEET cu vârsta cuprinsă între 15 și 18, se regăsesc în serviciile acordate de această instituție.

Serviciile prestate în cadrul Centrului "Drumul spre casă":

- ❖ cazare/adăpost temporar, îngrijire și protecție;
- ❖ examinare medicală;
- ❖ furnizare de produse alimentare, îmbrăcăminte, articole de uz casnic esențiale, produse de igienă și rechizite școlare;
- ❖ sprijin pedagogic și educațional la efectuarea temelor, cooperarea cu instituțiile de învățământ;
- ❖ asistență juridică – probleme legate de securitatea și protejarea drepturilor legitime la garanțiile sociale, de proprietate și de finanțare;
- ❖ activități destinate să dezvolte copilului capacitatea de a fi independent în viața cotidiană;
- ❖ susținere în dezvoltarea cognitivă și afectivă a copilului, dezvoltarea personalității, a capacităților de comunicare și de integrare în viața socială și accesul la nivel cultural optim;
- ❖ de observație și evaluare sistematică a evoluției copilului;
- ❖ de consiliere și sprijin pedagogic și psihologic familiei copilului;
- ❖ căutarea rudelor apropiate și îndepărtate, în scopul de a stabili conexiuni în relații cu familia, prietenii și comunitatea.

Centrul asigură beneficiarului condiții pentru dezvoltarea personalității a capacităților de comunicare și de integrare în viața socială și accesul la nivelul cultural optim.

În cadrul Centrului activează: Pedagogi sociali, educatori, psiholog, asistent medical, supraveghetori în regim de noapte⁴¹.

Centrul oferă serviciile necesare pentru reabilitare, cazare, asigurare cu hrană și haine, produse de primă necesitate și organizează activități de dezvoltare personală, animare a timpului liber. În funcția directă a instituției este implicarea tinerilor în procesul de formare profesională, educațională și angajare în câmpul muncii.

Toate instituțiile vizate în studiu, prestează servicii specializate categoriei NEET, și răspund la necesitățile acestora. Centrele au potențial de a dezvolta în continuare servicii pentru NEET și îmbunătățirea acestora prin creșterea numărului de personal, capacitatea acestuia, mărirea bugetului și implicare în rețeaua de parteneri municipal.

Menționăm, ca resursă și subdiviziune la nivel municipal activează și prestează servicii **Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți din cadrul APL Bălți.**

Denumirea instituției	Descrierea	Adresa	Date de contact	Beneficiari
Instituția Privată Clinica Juridică Universitară din mun. Bălți	“Clinica Juridică Universitară Bălți” (CJU Bălți) este organizația care vine să răspundă la necesitățile categoriilor defavorizate prin facilitarea accesului la justiție și promovarea metodelor moderne de instruire juridică universitară.	Mun. Bălți, str. Pușkin 38, Universitatea de Stat „A. Russo”, blocul 5, oficiul 511	+373 (231) 52 476	Șomeri, familii monoparentale, familii cu mulți copii, studenți cu excepția celor de la facultatea de drept, minori, persoane cu dizabilități și veterani de război;
Subdiviziunea teritorială ANOFM Bălți	Agenția Teritorială a ocupării forței de muncă vizează câteva obiective: - Sporirea șanselor de angajare a șomerilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și asigurarea tranzacției la piața muncii prin implicarea în măsuri de ocupare a forței de muncă; - Prevenirea șomajului prin acordarea serviciilor de preconcediere și serviciilor de informare; ș.a.	3100 Mun Bălți Str. A.Pușkin, 16	231-20522; 23237 Ilie.chitac@anofm.md stofm.balti@anofm.md	Persoanele care sunt în căutare de loc de muncă;
Centrul de sănătate prietenos tinerilor „ATIS”	Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor " ATIS " are ca scop promovarea unui mod sănătos de viață și cultivarea unui comportament responsabil în rândurile adolescenților și tinerilor din mun. Bălți. Serviciile specialiștilor psiholog, ginecolog, urolog.	Mun. Bălți, Str. Ștefan cel Mare, 29	291-70; 282-87	Copiii și tinerii din municipiul Bălți. Tinerii/copii de la 10 la 25 ani;

CENTRUL DE RESURSE PENTRU ADOLESCENȚI ȘI TINERET „CRAT”	Facilitarea dezvoltării personale și sociale a tinerilor, acordarea sprijinului pentru realizarea potențialului creativ și mai ales obținerea cunoștințelor, abilităților și aptitudinilor necesare pentru integrarea reușită a lor în societate.	mun. Bălți, Str. Konev 7, et.1	068008755 Crat.balti@gmail.com	Tinerii din municipiul Bălți. Tinerii de la 14 la 35 ani;
CENTRUL PENTRU MINORI ȘI TINERI „BRIGANTINA”	Cerc de creație, dame, animarea timpului liber.	Mun. Bălți Str. Ștefan cel Mare 6/2	-	Copiii și tinerii din municipiul Bălți. Copii aflați în dificultate, copii din familii vulnerabile;
CENTRUL PENTRU MINORI ȘI TINERI „CONTEMPORANUL”	CMMT „Contemporanul” oferă tinerilor serviciul de informare, dezvoltare personală, incluziune în societate.	Mun. Bălți Str. Bulgară, 92	-	Copiii și tinerii din municipiul Bălți. Copii aflați în dificultate;
CENTRUL MUNICIPAL PENTRU TINERET „FARUL”	Sport – cultura, creativitate.	mun. Bălți, str. Șevcenko, 90	-	Copiii și tinerii din municipiul Bălți. Copii aflați în dificultate, copii din familii vulnerabile, copii aflați la evidența comisiei pentru minori Bălți;
CENTRUL PENTRU MINORI ȘI TINERI „PRIETENIE”	Scopul CMMT „Prietenia” este de a ajuta tinerii în formarea abilităților, obiceiurilor, cunoștințele și comportamentelor necesare pentru includere favorabilă în societate.	mun. Bălți, Str. Șciusev, 1	-	Copiii și tinerii din municipiul Bălți. Copii aflați în dificultate, copii din familii vulnerabile, copii aflați la evidența Comisia

				pentru minori;
CENTRU MUNICIPAL PENTRU TINERET „PESCĂRUȘUL ”	Cerc joc de dame, cerc creație, cerc pictură, organizarea timpului liber	mun. Bălți, str. Cehov, 27	-	Copiii și tinerii din municipiul Bălți. Copii aflați în dificultate, copii din familii vulnerabile, copii aflați la evidența Comisia pentru minori;
CENTRU MUNICIPAL PENTRU TINERET „OLIMPIET”	Secție de box gratuit , instruire fizică generală, tenis de masă	mun. Bălți, str. Conev, 1	-	Copiii și tinerii din municipiul Bălți. Copii aflați în dificultate, copii din familii vulnerabile, copii aflați la evidența Comisia pentru minori;
CENTRUL PENTRU MINORI ȘI TINERI ”FĂCLIA”	Misiunea CMMT ”Făclia” furnizarea serviciilor de calitate pentru tineri, precum și pentru persoanele în condiții sociale dificile, pentru a le ajuta să realizeze nevoile lor de bază, materiale, intelectuale și spirituale.	mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 37	-	Copiii și tinerii din municipiul Bălți. Copii aflați în dificultate, copii din familii vulnerabile, copii aflați la evidența Comisia pentru minori;
Societatea cu Răspundere Limitată MIRACOL	Miracol oferă cursuri (de scurtă și lungă durată) de instruire în domeniile de importanță majoră, oferă meseriașilor posibilitate de calificare și recalificare.	Bălți, str. 26 Martie 1944, 1	(0231) 24- 082	Toți doritorii;

CENTRUL DE CRIZĂ FAMILIALĂ „SOTIS”	Centrul de Criză Familială „SOTIS” reprezintă o instituție publică specializată de profil social care prestează servicii de asistență la (re)integrarea victimelor violenței în familie în comunitate și în familie. Scopul Centrului este oferirea protecției și plasamentului temporar victimelor violenței în familie, socializarea și (re)integrarea acestora în familie și în comunitate.	Mun. Bălți, str. Sevcenco 23	(+373 231) 92541	Femei, mame cu copii în situații de risc social, supuși violenței în familie (fizice, sexuale, emoționale, psihologice și economice) și victime ale traficului de ființe umane și potențialele victime; frații/surorile copii, victime, alte rude și persoane apropiate beneficiarilor; specialiștii care activează în domeniul protecției sociale și a protecției drepturilor omului;
CENTRUL ERGO-SOCIAL PENTRU PERSOANE CU PROBLEME DE SĂNĂTATE MENTALĂ „SOCIUM”	Centrul oferă suportul specialiștilor necesari pentru persoanele cu probleme de sănătate mixtă din municipiul Bălți. Centrul este instituție publică. Este Centru de zi.	Mun. Bălți Str. Șevcenko 23 B2, D	9-37-39, 3-68-86	Persoane cu probleme de sănătate mintală de la 12 ani în sus.
CENTRUL DE PLASAMENT AL COPIILOR ÎN SITUAȚII DE RISC „DRUMUL SPRE CASĂ”	Centrul de plasament temporar a copiilor în situație de risc „Drumul spre casă” este o instituție specializată, publică de profil social, care oferă îngrijire temporară pentru copii și tineri în situații de dificultate.	mun. Bălți, str. Șevcenko, 23 «B»	0 (231) 32164	Copii cu vîrsta cuprinsă între 7-18 ani, separați temporar sau definitiv de mediul mamă aflați în

				situație de dificultate, adolescenți și tineri orfani aflați în dificultate cu vârste cuprinse între 16-23 ani, absolvenți al instituțiilor rezidențiale, studenți (fără surse financiare, lipsa spațiului locativ);
Centrul de găzduire și adaptare socială a persoanelor fără adăpost „Reîntoarcere”	Scopul centrului este de a oferi servicii de plasament și asistență boschetarilor în vederea socializării și integrării lor în comunitate.	mun.Bălți, str.Kiev, 17	E-mail: reintoarcer2008@mail.ru	Vagabonzi, care și-au pierdut locul de trai; persoane fără un loc de muncă, sau care au pierdut locul de muncă și care nu au o sursă de venit; persoane fără adăpost; persoane cu problemă de sănătate, legate în special de viciile sociale; persoanele care au întrerupt relația cu lumea interlopă și se integrează în societate;

				persoane, tineri absolvenți ai instituțiilor rezidențiale; persoane eliberate din locurile de detenție.
Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii	Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii Sprijinul familial este orientat spre familiile cu copii, pentru a preveni și/sau a depăși situațiile de risc în vederea asigurării creșterii și educației copilului în mediul familial. Scopul Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii constă în susținerea dezvoltării capacităților familiei în creșterea și educația copilului, prin consolidarea factorilor protectori din interiorul familiei și conectarea ei la resursele relevante din comunitate. Serviciul numit se prestează în două forme: sprijin familial primar și sprijin familial secundar. În cadrul sprijinului familial secundar familiile cu copii pot beneficia de ajutor bănesc.	Primăria municipiului Bălți, Direcția Asistența Socială și Protecția Familiei	http://balti.md/directia-de-asistenta-sociala-si-protectia-familiei-va-beneficia-de-un-site-de-model-european/ (0231) 2-33-33	Familiile cu copii în situație de risc și/sau familiile ai căror copii se află în proces de reintegrare/pr evenirea separării copilului de familie;

AO CIDP ANIMA	Programe de abilitare economică și dezvoltarea abilităților antreprenoriale; Sesiuni de formare și dezvoltare personală, tabere tematice, cercuri pe interese. Voluntariat și activism civic.	Str. Konev 9	068008755	Tinerii municipiului Bălți
Centrul social regional "Viața cu speranță"	Scopul Centrului este de a oferi servicii integrate specializate și suport social persoanelor infectate HIV/SIDA și membrilor familiei acestora în situații dificile în vederea îmbunătățirii calității vieții acestora, reabilitării sociale și (re)integrării lor în societate, referirii la alte servicii conform necesităților pentru deservirea persoanelor infectate HIV/SIDA și familiile acestora din următoarele unități administrativ-teritoriale: Briceni, Ocnița, Soroca, Dondușeni, Edineț, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Fălești, Sîngerei, Florești și mun. Bălți	MD-3100, str. Victoriei 7A, mun. Bălți, Republica Moldova	+373 231 3- 69-20 csrnord@gmail.com	Grupul țintă: persoane infectate HIV/SIDA, copiii acestora și membrii familiei extinse a acestora care sînt referiți și asistați în cadrul Centrului, cetățeni ai Republicii Moldova, precum și cetățeni ai altor state/străini.

Perspectiva tinerilor în raport cu fenomenul NEET și predispunerea către acesta

În perioada decembrie 2021, echipa ANIMA a realizat 2 focus grupuri cu 10 specialiști din domeniul prestării serviciilor de tineret și servicii sociale și cu 15 tinerii NEET cu vârsta 17-20 ani din municipiul Bălți.

Factorii ce determină statutul de tânăr NEET, conform rezultatelor focus-grupurilor:

- Tinerii nu se regăsesc în activitatea pe care o realizează;
- Tinerii întâmpină un șir de probleme în comunitate;
- Au frică de responsabilitate, de a lua decizii, de schimbări sau de societate;

- Sunt indeciși în acțiunile sau deciziile sale;
- Sunt disperați și le este frică să iasă din zona de confort;
- Nu-și pot permite să meargă la studii din cauza anumitor situații de viață;
- Nu cunosc ce își doresc de la viață și unde vor să se miște mai departe;
- Dependența de părinți până la vârsta de 18 ani (hiperprotecția sau atitudinea neglijentă a părinților care în cele din urmă duce la faptul că tânărul nu poate lua o decizie, nu știe ce să facă, are nevoie de o altă persoană care să-i spună ce să facă, să aleagă și cum să trăiască);
- În procesul de instruire și formare profesională prevalează partea teoretică, fiind acordată puțină atenție dezvoltării abilităților practice;
- Predarea unui volum mare de informație teoretică pe care nu toți tinerii reușesc să o asimileze, astfel tinerii neînțelegând o parte din material devin descurajați că nu-și pot ajunge colegii și pierd interesul față de procesul educațional;
- Lipsa suportului (din partea celor apropiați, a unor profesori, colegi sau prieteni);
- Experiențe neplăcute/ traumatice fie în mediul școlar fie în procesul de angajare în câmpul muncii, din cauza cărora tinerii nu-și mai doresc să revină în acel mediu din frica de a trece din nou experiența negativă;
- Diferența dintre informația și skillurile dezvoltate în perioada studiilor și cerințele pieței muncii dă demotivează tinerii să se angajeze, oferind prioritate muncii mai „ușoare” peste hotarele țării;
- Modelul părintesc de a merge peste hotare, care determină copiii să-și piardă interesul față de obținerea studiilor și a unei profesii, astfel copilul nu vede sens de a învăța și preferă la fel să emigreze pentru a-și asigura existența;
- Referindu-se la activitatea de muncă, salariul mic față de cerințele care se înaltează din partea angajatorilor este unul dintre principalele motive, după părerea tinerilor care duc la creșterea fenomenului NEET;
- Diversitatea mică a ofertelor de muncă care nu permite realizarea pe deplin a potențialului tinerilor, deși participanții menționează că ar fi o soluție de a dezvolta o nouă orientare/ activitate în propria țară, dar din cauza lipsei suportului din partea celor din jur, din partea statului și a neîncrederii în sine, tinerii fie preferă să plece periodic peste hotare, fie să rămână neimplicați;
- La momentul actual doar în cadrul Direcției de Asistență Socială există echipe multidisciplinare care lucrează inclusiv cu tinerii NEET și cei în situații de risc, însă instituțiile care au ca beneficiari inclusiv tinerii NEET, nu au un program specific dezvoltat pe categoria vizată;
- Specialiștii care lucrează cu NEET au nevoie de instruiți specifice în lucru cu grupul NEET (comunicare, motivare, implicare, etc.);
- Tinerii NEET au nevoie de a fi primiți și acceptați, de a comunica cu alți tineri fără a fi discriminați, de a se simți parte componentă a unui grup și de a face ceea ce-i place, condiții care crează potențialul de dezvoltare și creșterea capacităților de automotivare.
- Sistemul de valori, stilul de viață și modelul familial joacă un rol decisiv pentru o bună parte a tinerilor din municipiu;

- Instabilitatea puterii și a deciziilor luate la nivel de conducere a țării, generează neîncrederea tinerilor, cei din urmă ajungând la decizia că este mai ușor de a merge într-o altă țară pentru a face bani;
- Întemeierea familiei la o vârstă fragedă care duce la necesitatea de a găsi un job pentru a asigura necesitățile familiei;
- Lipsa unuia/ ambilor părinți, lipsa unui exemplu prosocial de urmat;
- În cazul familiilor cu adicții, preluarea modelului părintesc de viață;
- Preluarea unui stil de viață parazită (trăind cu ideea că toți sunt datori de a le oferi cele necesare sau de a le oferi ajutor);
- Comunicarea deficitară dintre părinți și copii (neînțelegeri, conflicte, lipsa comunicării, a suportului și a încurajării din partea părinților, incapacitatea de a convinge copilul să frecventeze studiile , etc.);
- Influența mediului și a cercului de comunicare care descurajează dezvoltarea și implicarea;
- Frica de a fi trădați, în urma unei experiențe neplăcute;
- Neîncredere în sine;
- Necesitatea de crea un venit economic, mai mare decât de a se angaja oficial;
- Descurajarea față de sistemul de învățământ și piața muncii;
- Practica de a pleca peste hotare, care a devenit mai mult un trend;
- Dezinformarea tinerilor referitor la situația pe piața muncii;
- Salariile mici care demotivează tinerii să obțină o profesie și să se angajeze în câmpul muncii;
- Cantitatea mare de informații ce dezechilibrează tinerii care nu au dezvoltate abilitățile de orientare în informații;
- Instabilitatea la nivel de țară, mediul stresant care afectează populația din punct de vedere a sănătății fizice și psihice.

Viteza de schimbare a mediului înconjurător – social, economic, IT și schimbarea polilor valorilor în societate, factorul de migrație a populației, în special al adulților în vederea identificării surselor de venit în afara țării au creat precedente pentru un profil vulnerabil al tinerilor, inclusiv creșterea numărului NEET. Tineri care au frici de insucces, de a încerca, de a fi acceptați și iubiți necondiționat (urmare a lipsei părinților în perioada copilăriei și adolescenței), indeciși pentru viitorul lor și lăsați pe val care crează precedent pentru societate de a trece din categoria tineri NEET în adulți NEET.

CONCLUZIE

În rezultatul analizei infrastructurii municipiului Bălți în domeniul tineret, a instituțiilor publice care prestează servicii pentru categoria tineri observăm un potențial enorm al acestora în dezvoltare și implementarea serviciilor destinate categoriei NEET. Municipality are o infrastructură complexă de sedii și centre destinate categoriilor vulnerabile din comunitate, în care se regăsesc și tinerii NEET. Din planurile de activitate și a rapoartelor acestora, specificăm un șir de servicii utile și necesare prestate pentru beneficiari, inclusiv pentru categoria NEET. La fel menționăm potențialul instituțiilor publice din municipalitate de a lansa servicii destinate

categoriei NEET dar și de a dezvolta/ îmbunătăți spectrul serviciilor prestate la care se regăsesc și NEET.

Sustenabilitatea serviciilor existente depind de susținerea financiară a APL Bălți și Consiliul Municipal Bălți – fondatorul Centrelor sociale și de tineret, dar și de potențialul resurselor umane din aceste instituții.

Reieșind din analiza focus grupurilor, interviurilor și al Planurilor de acțiune/Rapoartelor de activitate a instituțiilor vizate, menționăm importanța focusării atenției la întărirea a 4 resurse în vederea dezvoltării serviciilor destinate tinerilor NEET în municipiul Bălți:

- ❖ **Resurse de expertiză;**
- ❖ **Resurse financiare;**
- ❖ **Resurse umane în cadrul instituțiilor care activează cu tinerii;**
- ❖ **Resurse de parteneriate;**

1. **Resursa de expertiză** – este necesară pentru a dezvolta programe individuale pentru categoria NEET, servicii specifice care reiese din necesitățile și profilul specific tinerilor NEET. La moment, instituțiile care prestează servicii inclusiv categoriei NEET, nu au servicii sau programe speciale dezvoltate, destinate doar acestui grup. Pentru fortificarea acestui domeniu este nevoie de a investi în dezvoltarea instituțională la nivel de Plan/Strategii/ Misiune și Servicii individuale la fiecare instituție publică care are conexiuni cu beneficiarii grupului NEET.

2. **Resurse financiare** – resursele financiare sunt bază pentru a dezvolta serviciile necesare în cadrul instituțiilor publice pentru a contacta experții necesari în dezvoltarea Programelor/Serviciilor specifice grupului NEET. La fel, resursele sunt importante în cadrul instituțiilor pentru a suplini cheltuielile administrative care țin de birotică, materiale pentru cursuri de formare, transport ș.a..

Resurse umane în cadrul instituțiilor care activează cu tinerii – resursele umane sunt importante pentru a dezvolta un serviciu, dar calificarea acestora e fundamentală pentru a atinge un rezultat calitativ la prestarea serviciilor. La lansarea, dezvoltarea Programelor și Serviciilor noi în cadrul instituțiilor, destinate categoriei NEET este necesar de dezvoltat un program de formare profesională/ curs de abilitare a specialiștilor în vederea implementării Programelor și Serviciilor dezvoltate de experți.

3. **Resurse de parteneriate** – resursele parteneriatelor sunt deosebite în dezvoltarea și promovarea unui obiectiv comun. Astfel, se recomandă dezvoltarea rețelei de parteneriate între instituțiile care prestează servicii/ sau care ar putea să o facă pentru categoria NEET. Astfel, s-ar coordona cu Planurile de activitate anual, ar avea loc redirectionarea beneficiarilor și asistență lor complexă. Parteneriatele sunt un punct strategic important, care poate fi coordonat de un singur actor din comunitate.

RECOMANDĂRI:

- 1) Dezvoltarea unui mecanism lucrativ de identificare/ informare/ motivare /implicare a tinerilor NEET care ar duce la claritate și înțelegere a modului de lucru cu categoria vizată de tineri și la micșorarea ratei fenomenului cercetat;
- 2) Crearea și dezvoltarea programelor specifice pentru grupul NEET ar contribui la o mai bună reintegrare a acestora în viața comunității, printre care:
  - A) Program de dezvoltare a abilităților elementare de scriere (*a scrie, a cit*);
  - B) Program de dezvoltare a abilităților de comunicare și public speaking;
  - C) Educația parentală (*comunicarea cu copilul, stabilirea unei relații sănătoase și organice părinți copii, etc.*);
- 3) Pentru un proces de lucru eficient cu tinerii părinți din grupul NEET, este necesar dezvoltarea unui spațiu pentru copii, special amenajat, cu un lucrător instruit care ar avea grijă de copii, în timp ce părinții participă la programele de instruire;
- 4) Mărirea numărului de state de personal în instituțiile care lucrează inclusiv cu tinerii NEET, pentru a oferi servicii complexe și calitative;
- 5) Dezvoltarea și implementarea serviciilor specializate de outreach pentru identificarea tinerilor NEET în mun. Bălți
- 6) În lucru cu grupul NEET, dezvoltați servicii individualizate necesității acestora, în dependență de vârstă și particularitățile specifice;
- 7) Dezvoltarea parteneriatelor între instituțiile care lucrează cu grupul cercetat în vederea unei bune integrări a beneficiarului în comunitate;
- 8) Introducerea la nivel de țară a unui mecanism de ofertă – recompensă pentru a stimula implicarea tinerilor NEET;
- 9) Dezvoltarea practicii de oferire a indemnizațiilor în urma activismului și implicării beneficiarului (*tânărul NEET poate beneficia de o indemnizație în cazul în care se implică într-o activitate la nivel de comunitate/ program de instruire/ etc.*);
- 10) Oferirea de facilități pentru a susține tinerii defavorizați sau care se reintegrează în activitatea de formare profesională care i-ar motiva să devină activi și implicați (*oferirea unui loc de trai la un preț mai redus și posibilitatea de a achita în rate, crearea unui număr de burse prevăzut doar pentru tinerii NEET, pentru înregistrarea reușitei bune, crearea unui număr limitat de locuri care ar oferi posibilitate de a merge în schimburi de experiență sau ieșiri cu ceilalți colegi peste hotare gratuit*);
- 11) Informarea tinerilor referitor la posibilitățile de dezvoltarea a propriului hobby într-o idee de afacere;
- 12) Promovarea campaniilor de informare privind posibilitățile de studii, angajare care să fie livrate direct de studenții instituției pe care o prezintă sau angajații instituției și organizația în cauză;
- 13) Cursuri/ Programe de orientare în carieră și orientare vocațională care ar fi desfășurate de specialiști calificați începând cu clasele a 9 – 12, prezum si programe disponibile pentru cei care nu desfășoară studiile la momentul actual (*care să învețe tinerii să scrie corect un CV,*

să învețe practic procedura de interviu pentru obținerea unui job, să discute față în față cu lucrători și specialiști din diferite domenii);

- 14) Suport psihologic care ar ajuta tinerii să depășească problemele cu care se confruntă și experiențele neplăcute anterioare;
- 15) Programe de terapie care ar ajuta tinerii să crească încrederea în sine și să depășească fricile;
- 16) Preluarea coordonării potențialilor parteneri în vederea dezvoltării unei rețele de prestatori de servicii pentru NEET în municipiul Bălți de către Direcția Tineret și Sport Bălți.
- 17) Pentru a dezvolta servicii specifice categoriei NEET este necesar de suplinit bugetul instituțiilor la categoria remunerarea angajaților care își vor lua o sarcină plus valoare la fișa de post existentă, sau pentru angajații noi aduși în sistem în vederea dezvoltării serviciilor.
- 18) Mărirea staff-ului la instituțiile publice, prin atragerea specialiștilor care să preia lucrul cu categoria NEET;
- 19) Îmbunătățirea/ diversificarea căilor de comunicare a instituțiilor publice care prestează servicii categoriei NEET cu beneficiarii finali;
- 20) Redirecționarea beneficiarilor către instituțiile partenere din municipiu pentru a oferi serviciile specializate necesare tinerilor NEET și a intervine în complex;
- 21) Delegarea a unui reprezentant de la fiecare instituție care lucrează cu tineri NEET sau potențiali NEET (instituții de formare profesională, Centre de tineret, Centre sociale, Direcțiile de suport din APL, ONG ș.a.), într-un grup de comunicare și gestionare rapidă a situației în vederea consultațiilor de caz și redirecționare, monitorizarea cazurilor;
- 22) Implicarea unui număr mai mare de instituții publice și din domeniu asociativ în dezvoltarea serviciilor alternative pentru diminuarea fenomenului NEET în mun Bălți, precum ar fi serviciul outreach.

ANEXE:

Anexă: Chestionar de focus-grup

- 1) Pentru a avea o imagine integră și unică asupra subiectului și a profilului unui tânăr din categoria NEET, inițial vă propun să identificăm, cine sunt tinerii NEET?
- 2) Orice societate are o anumită structură. Oamenii sunt plasați în diferite categorii. După părerea dvs, care sunt caracteristicile definitorii a categoriei tinerilor NEET?
- 3) Care considerați că ar fi factorii determinanți ai statutului de tânăr NEET? Cu care probleme se confruntă tinerii, în consecință devenind parte a grupului dat?
- 4) Sunt tinerii NEET o prioritate pentru instituția/organizația în care activați? Duceți o evidență a tinerilor care au reușit/nu au reușit să se încadreze în activitatea de formare profesională/ activitate de muncă? (Da – ; Nu –)
- 5) Ați putea să ne spuneți ce indicatori ați obținut în ultimii 3 ani, cum s-a schimbat situația tinerilor și aproximativ cati tineri au devenit NEET?
- 6) După părerea dvs, este nevoie de a introduce în instituția/organizația pe care o reprezentați o astfel de evidență ? De ce?
- 7) În instituția în care activați, aveți un serviciu/program specific adresat tinerilor NEET? Ce presupune acesta?
- 8) Considerați necesar de a dezvolta programe specializate adresate tinerilor NEET, în instituțiile în care activați, sau considerați că grupul NEET reprezintă elementar tinerii care nu s-au încadrat în nici un fel de activitate de instruire sau activitate profesională?
- 9) Cât este de important, în opinia dvs, de a dezvolta un program de susținere a tinerilor NEET, în cadrul instituției/organizației pe care o reprezentați?
- 10) Ce dificultăți ați întâmpinat/ considerați că ar putea apărea în lucru cu NEET?
- 11) Din perspectiva dvs, dispuneți de resursele necesare pentru a lucra cu tinerii NEET (materiale, umane)?
- 12) Cine sunt actorii comunitari care ar putea contribui la schimbarea situației tinerilor NEET în mun. Bălți?
- 13) În urma experienței pe care o dețineți, care este reacția tinerilor la serviciile/programele pe care le oferiți?
- 14) Care sunt aspirațiile/ tendințele pe care le-ați observat la tinerii din grupul studiat?
- 15) Ce acțiuni în opinia dvs ar putea fi întreprinse pentru a crește implicarea/ motivația tinerilor NEET?